

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๓๖

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันเสาร์ที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๓๕ ถึง ครั้งที่ ๕๓ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) เล่ม ๓ พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

๒๕
ครั้งที่ ๓๖/๒๕๗๗ (สามัญ)

๓. เรื่องร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
บรรพ ๕ (ต่อ)

๒๕๗๐-๒๕๗๑

๕๐ แก้คำผิด

หน้า	บรรทัด	คำผิด	คำถูก
๒๕๐๓	๓	แทน	แทน -
๒๕๓๐	๒	รัฐมนตรี	รัฐมนตรี
๒๕๓๐	๒	ได้	ได้
๒๕๓๐	๓	เซ็น	เซ็น
๒๕๕๗	๓	ความ	ความ
๒๕๗๐	๗	ไป	ไป
๒๖๐๖	๒	กล่าวว่่า	กล่าวว่่า
๒๖๐๘	๓๓	อภิปราย	อภิปราย
๒๖๓๐	๓๒	ไว้ น	ไว้ นั้น
๒๖๒๓	๕	กรรมการ	กรรมการ
๒๖๓๖	๗	อื่น	อื่น
๒๖๖๕	๓๗	เบน	เบน
๒๖๗๓	๗	เด่นอ	เด่นอ
๒๖๗๓	๓๖	๕ ตรง	๕ ครบ
๒๖๗๒	๓๗	กรรมการ	กรรมการ
๒๖๗๕	๓๑	พระโตกไตรนาถ	พระไตรโ

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๓๖/๒๔๗๗ (สามัญ) สัปดาห์ที่ ๒

(ประชุมวิสามัญ)

วันเสาร์ที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๒๑.๐๘ นาฬิกา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า วันนี้มีผู้มาชิกมาประชุม
๕๒ นาย เป็นองค์ประชุมแล้ว บัดนี้จะได้พิจารณามาตรา ๕๐๓ อนุ
มาตรา ๕

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการธิการ กล่าวว่่า อนุมาตรา ๓
ดูเหมือนเราจะยังไม่ได้ลงมติกันว่่าเราควรจะแก้ไขคำต้นอนุมาตรานี้
หรือไม่ มีผู้มาชิกบางท่านวันนั้นคัดค้านว่่าเมื่อเราลงมติเด็ดขาดไปแล้ว
เราไม่ควรจะแก้ไข แต่หาได้มีในข้อบังคับสภาฯไม่ว่า เราลงมติไป
แล้วจะแก้ไขไม่ได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าในนามผู้มาชิกขอเสนอญัตติ
ให้ตัดคำว่า “คู่สมรส” ในบรรทัดที่ ๓ ออก และใช้คำว่า “สามี
ภรรยา” อย่างเดิม

ขุนเด่นชาติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่่า ข้าพเจ้า

เองเป็นผู้ทักทวง เพราะฉะนั้นเพื่อความสะดวกข้าพเจ้าไม่คัดค้านแล้ว
แต่ทว่าประชุม

นายตำรวจ ฌด่าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าปาง กล่าวถึงความจริงข้าพเจ้าไม่อยากจะคัดค้าน แต่ว่าเราศึกษาแบบดึกดำ ฉะนั้นมีผู้แทนราษฎรคัดค้านว่า จะเป็นอย่างไรก็ช่างเถอะ ได้ลงมติไปแล้ว ประธานฯ ยังได้ยอมให้ผ่านไปแล้ว แต่มีทางแก้ ก่อนที่จะรับว่ากฎหมายนี้ใช้ได้เพียงไรบ้างนั้น ขยาก็ขอเตือนเพื่อนสมาชิกว่า ก่อนที่จะรับให้กฎหมายนี้ใช้ได้นั้นเราจะให้กรรมการเขาไปแก้ถ้อยคำออกครึ่งหนึ่ง อย่างนั้นจึงจะถูก ที่ลงมติไปแล้วก็แล้วไป เราทำงานกันด้วยเหตุผล ไม่ใช่แก้กันอย่างไรอย่างนั้นไม่มีหลักฐานอะไร ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วย

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการ กล่าวว่าจะทำงานกันด้วยเหตุผล ถ้าด้วยเหตุผลแล้ว ที่สมาชิกผู้นั้นว่า ในการปรึกษาหารือที่ ๓ นั้นไม่มีข้อบังคับตอนใดที่จะให้กรรมการรับไปพิจารณาทั้งฉบับ ในวาระที่ ๓ พิจารณาแต่เพียงว่าจะรับพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่เท่านั้น นั้นแหละข้าพเจ้าเห็นด้วยเหตุผล ขอให้ท่านประธานฯ ลงมติว่าควรแก้ไขตามข้อเสนอนี้ของข้าพเจ้าหรือไม่

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่าจะว่า ข้าพเจ้าเองเป็นคนคัดค้านว่าไม่ควรแก้ไขมติซึ่งลงกันไปหยกๆ ที่ข้าพเจ้าคัดค้านเช่นนั้นก็ไม่อยากจะพูดว่าเพื่อรักษาแบบหว่อก แต่รู้สึก

ว่าเวลาเราลงมติ เราใจเร็วหรือว่าไม่รอบคอบ มันจะทำกันโครมๆ เสมอ ชาวเป็นคำๆ เป็นชาว อยากจะให้มันเป็นบทเรียนไว้สักทีหนึ่งจึงไม่ขอให้แก้ แต่เมื่อเพื่อนสมัยมัธยมมีความรู้สักอย่างจะแก้ให้ก็เรียบร้อยหมด ก็ไม่คิดคำนึงต่อไป

นายสร้อย ฌด้าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด้าปาง กล่าวต่อว่า ข้าพเจ้าเสียใจที่ผู้แทนราษฎรผู้มาพูดเช่นนั้น เพราะเหตุว่าเขาควรจะยืนยันว่าถูกต้องที่สุดที่พูดเช่นนั้น จะไม่คิดคำนึงอย่างไรได้ เพราะลงมติแล้ว ถึงจะไม่คิดคำนึงก็คิดคำนึง

ทำการแทนประชาชนสภาฯ กล่าวต่อว่า โปรดให้เจ้าหน้าที่ดูรายงานว่าลงมติผ่านไปแล้วหรือยัง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการกิจการ กล่าวต่อว่า ตามแบบที่สภาฯ เราได้เคยปฏิบัติมาแล้ว เคยขออนุมัติต่อที่ประชุมว่า บางทีเมื่อพิจารณาเสร็จ ไปตอนหนึ่ง ครึ่งพระราชบัญญัติก็มี เสร็จพระราชบัญญัติก็มี แล้วประธานฯ เคยขออนุมัติต่อที่ประชุมว่า เราจะแก้ไขตอนไหนบางตอนไหนบาง ถ้าที่ประชุมไม่คิดคำนึงได้แก้ไขกัน เพราะฉะนั้นถึงแม้ท่านประธานฯ จะได้สั่งให้ผ่านไปแต่ก็ดี ก็เคยอนุมัติให้แก้ไขได้ อย่างในสมัยสามัญหรือวิสามัญ เพราะฉะนั้นในเรื่องนี้ข้าพเจ้าขออนุมัติต่อที่ประชุม และขอเสนอให้ลงมติ

นายพัก ฌดั่งชดา รับรอง

ร.ค. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าวต่อว่า เมื่อ

คันท้าพเจ้าโตคัดค้านเรื่องนี้ บอกว่าลงมติไปแล้วจะกลับพินมาอีกไม่ได้ และท่านประธานฯ ก็ได้ออกมาให้ผ่านไป

นายฉันท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าววา
ประธานโทษ ข้าพเจ้าขอกล่าวประเด็น เพื่อนสมาชิกเข้าใจผิด เมื่อ
คันท้าพเจ้าค้าน และข้าพเจ้าบอกว่าเสร็จไปแล้ว แต่ที่ข้าพเจ้าไม่
คัดค้านในคันท้าพเพราะเหตุว่ามีสมาชิกเสนอมา ไม่ใช่ข้าพเจ้าถอนคำ
ค้านของข้าพเจ้าเมื่อคันท้าพ

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าววา
เพื่อจะได้ ให้เวลาของเราเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าเห็นว่ามาตรา
๑๕๐๓ ทั้งมาตราควรจะต้องไปให้กรรมาธิการไปเขียนมาใหม่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา เรื่องนั้นเห็นจะไม่ได้หรอก
แต่ทั้ง ๆ ที่ผ่านไปแล้วยังมีผู้เสนอแล้ว เราก็เห็นจะลงมติกันได้บ้าง
ข้อ เช่นเมื่อบ่ายนี้เอง คำพระราชปรารภต่าง ๆ เราได้ลงมติไปแล้ว
แต่ก็ยังขอให้แก้กันได้ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ผิด ในข้อนี้เรา
เคยได้ทำกัน แต่ก็ได้ตกลงกันไป ๓ อนุมาตรา แล้วจะมาขอให้สั่งให้
กรรมาธิการ เห็นจะผิดระเบียบ

ร.ต. ถึก รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าววา
ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ได้ จะผิดระเบียบ จะเดอะใหญ่ทีเดียว ผ่านไปแล้ว
ก็กลับมามีอีก ๆ จะเดอะใหญ่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววา นี่เป็นเพียงคำ ๆ เดียวเท่า

๕ เมื่อกดางวันนั้นเรายังยอมกันได้ แต่ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรก็ไม่ควร ตัวหนึ่งสี่จะเอาตายตัวที่เดียวไม่ได้ ข้อบังคับเราเองก็ยังเปลี่ยนได้ ท่านก็ทราบแล้ว

นายพัก ณ สงขลา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าวว่า ทจริงขอที่ขอเปลี่ยนนี้ง่ายในการที่จะวินิจฉัย ไม่ใช่ยุ่งยากอะไรเลย ขอให้สังเกต อนุมาตรา ๑ ก็ใช้สามภริยา อนุมาตรา ๒ ก็ใช้สามภริยา อนุมาตรา ๓ ก็ใช้ท่านองเดียวกัน อีกประการหนึ่งก็ลงมติไปแล้ว เข้าใจว่าจะวินิจฉัยกันง่าย

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า ข้าพเจ้าเชื่อว่าผู้คัดค้านไม่ใช่คัดค้านในด้อยค่าที่จะเปลี่ยนนี้ เข้าใจว่าคัดค้านในหลักการ แต่หลักการเราก็ได้ทำมาหยกๆ เมื่อกดางวันนั้นเองเราตกลงกันด้วยซ้ำในคำพระราชปรารภ เพราะฉะนั้นเข้าใจว่าในกรณีนี้ก็น่าจะอนุมัติได้

พ.ต. หอดวงแขวงศักดิ์สงคราม กล่าวว่า ตามข้อบังคับนั้นมาตรา ๒ เราปรึกษากันเป็นมาตราๆ เพราะฉะนั้นเรายังไม่ได้ผ่านมาตราไป ข้าพเจ้าคิดว่าเรายังแก้ไขได้เสมอ เพราะฉะนั้นเรายังแก้ไขได้เสมอ

อนุวัติศรีบุญเรือง ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่า ทจริงนะ เราแก้คำว่า "คู่สมรส" มาเป็น "สามภริยา" นั้นดีมาก แต่ทว่ามีเหตุอันหนึ่งที่เราจะปล่อยให้ไม่ได้ เพราะเหตุว่าเมื่อเวลาที่เราโหวตกันนั้น ฝ่ายนั้นได้แพ้ไปแล้ว คือแพ้โหวตเขาไปแล้ว

โศคให้คงเป็นไปตามร่างของรัฐบาล ก็เมื่อแพ้วโศคไปแล้วทำไมจะ
กตัญญูมาให้ เป็นชนะอีกเล่า นมึนจะเสียรูปทรงนี้ เพราะเหตุฉะนั้นข้าพ-
เจ้าจึงเห็นว่าจะแก้ไม่ได้ ไม่อย่างนั้นโศคแพ้วเขาไปแล้วจะกตัญญูอีก
ภายหลัง การโศคแพ้วก็ไม่มีประโยชน์อะไรเลย นำเสียตายเหตุอันเกิน
ที่เราทำอะไรรวดเร็วเกินไป เรื่องเป็นเช่นนั้น

นายเนย สุจิมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่
ข้อความในนี้ก็ไม่มีอะไรนอกจากเราจะต้องประสงค์ ให้มีข้อความตรง
กับอนุมาตรา ๒ เท่านั้นเอง นี่เป็นข้อที่โต้เถียงกันอยู่ เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าเห็นว่าเขามติที่ประชุมเป็นใหญ่ดีกว่า จะควรแก้หรือไม่ควรแก้

นายสร้อย ฌด้าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด้าปาง กล่าวว่
ความจริงมติที่ประชุมทั้งนั้น ทุกอันนั้นมติที่ประชุมทั้งนั้นไม่เอาทอนเลย
ถ้าหากว่าจะเอาอย่างนั้นแล้วจะเอาความแน่นอนที่ไหนดมา สภาฯ ของ
ชาติแท้ ๆ กตัญญูไป กตัญญูมา กตัญญูไป กตัญญูมา ความจริงท่านผู้แทน
ผู้พรรณบุรีบอกว่กฎหมายอะไร ๆ ท่านก็ยังไม่ยอมรับว่ให้มันอะไร ๆ อย่าง
นั้น ไม่ยอมกตัญญูมา ข้าพเจ้ายังจำได้ เมื่อคืนนี้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ตามที่ปรากฏในรายงาน
ก็ผ่านไปแล้ว ถึงแม้ว่าจะเป็นมติที่จะขอให้ลงมติอีกก็เป็นมติที่ไม่ถูก
ต้อง ไม่ควรจะนำมาพิจารณาอีก โปรดพิจารณาอนุมาตรา ๕

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการสภาฯ กล่าวว่ เมื่อกลางวัน
นี้เราได้ผ่านคำพระราชปรารภไปแล้ว เราได้ผ่านไปแล้ว และอนุ

มาตรา ๓ นี้เราก็ผ่านไปแล้ว เราจะกลับมามีอย่างเมื่อกลางวันที่ไม่น่า
จะผิดอะไร

ทำการแทนประธานสภา กล่าวถึง กรณีผิดกัน เมื่อกลางวันที่
เขาขอมกันหมด ที่เขาไม่ขอมกันก็ทำไม่ได้ ไม่เสียความอะไรหรอก
“คู่สมรส” กับ “สามีภรรยา”

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าวถึง
ข้าพเจ้าก็อาจจะผิดในอนุมาตรา ๓ เดียวก่อน น่าเสียตายเหลือเกิน

ทำการแทนประธานสภา กล่าวถึง หมดแล้ว ๆ ต่อไปอนุ
มาตรา ๕

นายกิมเต็ง สิ้นสุด ผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี กล่าวถึง
ตามอนุมาตรา ๕ ในมาตรา ๓๕๐๓ นี้ ข้าพเจ้าได้ใคร่ครวญข้อความ
ปรากฏว่าสามีหรือภริยาต้องโทษจำคุกฐานฉ้อโกง ทุจริต ทุจริต
ทุจริต ทุจริต บิดนทรพย์ ว่างเพติง โจรสลัด ปลอมแปลงเงินตรา หรือ
ต้องโทษจำคุกในความผิดอย่างอื่นเกินกว่า ๓ ปี อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่า
ได้ ในความหมายเช่นนี้ ตามความคิดเห็นของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอยาก
จะถามคณะกรรมการว่าความมุ่งหมายนี้แบ่งเป็น ๒ ตอน ใช่หรือไม่
หมายความว่าสามีหรือภริยาเมื่อใดกระทำความผิดฉ้อโกง ทุจริต
ทุจริต ทุจริต บิดนทรพย์ ว่างเพติง โจรสลัด ปลอมแปลงเงินตรา
แล้วเมื่อต้องโทษถูกจำคุกเมื่อใดก็ถูกฟ้องหย่าได้ทันทีใช่หรือไม่ และ
อีกประการหนึ่ง ถ้าหากว่าต้องโทษโดยความผิดอื่น ๆ ถ้าเกินกว่า
๓ ปีแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งฟ้องหย่าได้ เป็นคนละความใช่หรือไม่

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการ กล่าวหาว่า ความในอนุ
มาตรา^{๕๕}มีความหมาย ๒ ตอน คือตอนหนึ่งถึงทรัพย์ ฯลฯ แม้จะต้อง
โทษเท่าใด ๆ ก็เป็นเหตุให้ฟ้องหย่าได้ นั่นตอนหนึ่ง อีกตอนหนึ่งในคดี
ทั่ว ๆ ไป ถ้าต้องโทษเกินกว่า ๓ ปี^{๕๖} แต่ก็ฟ้องหย่าได้ เป็นความ ๒ ตอน

นายกิมเต็ง ดินซุ่เต็ก ผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี กล่าวหา
ถ้อยอย่างนั้นความมุ่งหมายที่ข้าพเจ้าเข้าใจใจใจนั้นเป็นอันไม่ผิด คราวนี้
ถ้าหากว่าคนที่จะเป็นสามีก็ตาม หรือภริยากก็ตาม ต้องโทษในฐานะดัก
ทรัพย์ โดยที่^{๕๗}เป็นความกนที่ศาล ศาลแรกประกาศแล้วว่าถูกจำคุก ๓
เดือน หรือถูกจำคุก ๓๕ วันก็ตาม ก็เป็นอันว่าบังคับให้ฝ่ายสามีหรือ
ภริยาฟ้องหย่าได้ทันที การเช่นนี้^{๕๘}ไม่สู้จะยุติธรรมนัก เพราะเหตุว่า
ศาลแรกจริงอยู่เป็นศาลซึ่งค่าระงับความยุติธรรมสูงสุด แต่เพราะเหตุ
ว่าศาลแรกแล้วก็มีศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์แล้วก็มีศาลฎีกา
ซึ่งในที่สุดอาจจะเป็นการปรับปรว่าผู้กระทำผิดก็เป็นได้ ถ้าหากว่าผู้นั้น
ไม่มีความผิดจริง ๆ ก็น่าจะคิดถึงอยู่มากตามข้อความของรัฐบาล

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหาว่า ท่านไม่ได้แปรญัตติได้
เท่าที่ท่านอภิปราย^{๕๙}ข้าพเจ้าเข้าใจว่านอกเหนือที่จะฟังกระทำได้

นายกิมเต็ง ดินซุ่เต็ก ผู้แทนราษฎรจังหวัดราชบุรี กล่าวหา
ข้าพเจ้าว่าไม่ได้แปรญัตติได้ แต่ต้องการจะเอาตามร่างของ
กรรมการเดิม แต่ในนั้นคำว่า “ถึงที่สุด” ถึงที่สุดหมายความว่า
ว่าฎีกา

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า สำหรับ
ข้อวางเพลิง หรือตามทแบ่งออกเป็น ๒ ตอนตามที่กรมการงานนั้น
ข้าพเจ้าขอประณัติคดีให้กำหนดลงไปเป็นอัตราโทษอย่างสูงเท่าไร
อย่าไปนึกถึงการวางเพลิง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ประณัติคดีไม่ได้

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า กรมการ
การยกวางขึ้นใหม่ ขอโทษ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า จะเอาอย่างเท่าหรืออย่าง
ใหม่ หรือเปลี่ยนน้อยก็ได้ แต่ประณัติคดีเป็นความคนละข้อไม่ได้

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ขอโทษ
กรมการยกวางที่ว่าวางเพลิงขึ้นใหม่ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ
ประณัติคดีเฉพาะข้อวางเพลิงที่กรมการยกวางขึ้นใหม่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เขาไม่ได้เปลี่ยนข้อความ
อะไรเลยนี้ เป็นแต่ร่างข้อความขึ้นใหม่

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ถูกแล้ว
แต่ว่าร่างเดิมของรัฐสภาไม่มีข้อวางเพลิง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า จะตัดออกหรือไม่ตัดเท่า
นั้น คำนึง

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่า ข้าพเจ้า
ขอประณัติคดีตัดออก ขอยกตัวอย่างให้ฟังก่อน เมื่อเรื้อรังวางเพลิง

ที่สุด ชื่อน้ำฟ้าเจ้าไม่อยากจะคิดคำนี้ เลยฉวนกรรมาธิการไปแก้ว่า
 ดกทรัพย์ อังราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉางเพลิง โจรตัด
 ปดอมแปลงเงินตรา เหล่านี้ พอศาลตัดสินถึงจำคุกเท่านั้นเองก็ฟ้อง
 หย่าได้ ความจริงศาลเรามันถึง ๓ ศาล จะฟังแต่ศาลชั้นต้นไม่ได้ ถึง
 เมียจะฟ้องหย่า อย่างไรตัวก็ไม่หย่า ก็พาดหาเรื่องจนได้ สันนิษฐานว่า
 ผู้หญิงมีชู้หรือผู้ชายอยากจะมีภรรยาใหม่อีก นัดแนะกันไปให้หาพระยาน
 หล็กฐานมาแล้วให้คนนั้นไปทนนแล้วก็บอกว่าคุณนั้นดกทรัพย์ ศาลก็
 ต้องเชื่อ อีกฝ่ายหนึ่งก็ฟ้องหย่าได้ เพราะฉะนั้นน้ำฟ้าเจ้าไม่เห็นชอบ
 คดียุติ ที่รัฐบาลร่างมานั้นชอบแล้ว ต้องให้คิดถึงที่สุดก่อน นั้นจึงจะ
 ชอบ น้ำฟ้าเจ้าเห็นดังนั้น จึงขอให้ ยินตามร่างรัฐบาล

ทำถาวรแทนประชาชนสภาฯ กล่าวว่ายินตามร่างรัฐบาลหมาย
 ความว่าบรรทัดแรกกับ ๓ คำ ไม่ใช่หรือ ท่านว่า “เมื่อคู่สมรสฝ่าย
 หนึ่งต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก”

นายมงคล รัตนวิจิตร กรรมาธิการ กล่าวว่ายินตามร่างรัฐบาล
 ในที่นี้กรรมาธิการก็มุ่งหมายเอาว่าคดีถึงที่สุดเหมือนกัน เพราะว่าคดี
 ไม่ถึงที่สุดแล้ว อย่างที่ท่านผู้แทนราษฎรชี้ชัดตัวอย่าง ดกทรัพย์ต้อง
 โทษ ๑๕ วัน ไปศาลสูงๆ ยักฟ้อง เขาก็ไม่เรียกว่าต้องโทษ เพราะ
 เพราะศาลสูงยกฟ้องจะไปต้องโทษอะไร เพราะฉะนั้นคดีถึงที่สุดก็
 หมายความว่าต้องโทษเหมือนกัน จะไปว่าต้องโทษอะไรถ้าคดีไม่ถึง
 ที่สุด ศาลยกฟ้องก็ไม่มีโทษ

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่า เมื่อคดีเหมือนยังกำลังเดียวกันเรื่องวางเพลิงอยู่ยังไม่เสร็จ ข้าพ-
เจ้าเข้าใจว่าเช่นนั้น จะไปกันใหญ่เสียแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เขาตอนต้นเสียให้เสร็จ
ก่อน แล้วจึงจะถึงวางเพลิง

นายสรอย ณฑำป่าง ผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปาง กล่าวว่า
ที่กรมวิชาการเข้าใจ ข้าพเจ้าเห็นว่าเข้าใจผิด คำว่า “ต้องโทษ”
ศาลเดิมตัดสินจำคุก ๑ ปี จำเลยอุทธรณ์ อุทธรณ์อะไร จำเลยอุท-
ธรณ์เพราะเหตุที่ว่าจำเลยต้องโทษ ถ้าไม่มีโทษอุทธรณ์ทำไม ฎีกา
ทำไม นี่ข้าพเจ้าเห็นว่าคดียังไม่ถึงที่สุดก็เรียกว่าต้องโทษทั้งนั้น

นายแซ่ ฉันทลักษณะ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่า
คำว่า “ที่สุด” นั้นหาใช่เกณฑ์วางเพลิงไม่ โปรดดูร่างรัฐบดเดิม
ที่ข้าพเจ้าพูดนั้นสนับสนุนผู้แปรญัตติให้คัดออก ข้อวางเพลิง แต่เดิม
กฎหมายไม่มีเลยในข้อวางเพลิงนี้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ยังไม่ถึงวางเพลิง ขอให้
พิจารณาบรรทัดแรกก่อน

นายแซ่ ฉันทลักษณะ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่า
ไม่ได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าอย่างนี้ คือข้างล่างก็เหมือนกัน

นายมงคล รัตนวิจิตร กรรมการ กล่าวว่า ที่ผู้แทนลำปาง
ว่า เมื่อต้องโทษแล้วจำเลยอุทธรณ์แล้วถือว่าต้องโทษ ไม่เป็นเช่น

นี้ จำเลยต้องโทษแล้ว แล้วคดีถึงที่สุดให้ยกฟ้องไป จำเลยก็ไม่ได้
รับโทษ แล้วว่าถึงกรณีโทษในทาง อาญา ก็ไม่สามารถจะเพิ่มโทษ
จำเลยคนนั้นต่อไปได้ เพราะไม่ถือว่าเคยได้รับโทษ เพราะฉะนั้นคำ
ว่าต้องโทษก็หมายความว่าคดีถึงที่สุด

ขุนชำนาญรักษา ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าว ว่า
เรื่องนี้ทำให้เป็นที่สงสัยอยู่จริง ถ้าไม่มีคำว่า "ถึงที่สุด" ใด เช่น
คำตัดสินวัน ๓๒ กรกฎาคม เมื่อก่อนที่เดียว อย่างนี้จึงทำให้เป็น
ที่สงสัย จึงควรต้องเอาคำว่า "ถึงที่สุด" ใด จึงจะเป็นหนทางไม่
ให้ภรรยาฟ้องได้ ข้าพเจ้าเห็นสมควรตามที่ผู้แทนต่างฝ่ายเสนอนั้น

พ.ร.ศ. พระยาศรีสุทนต์ ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เกษมการ กล่าว ว่า ในการที่กรมการคดีคำว่า "คดีถึงที่สุด"
นี้ออก ความจริงที่เราปรึกษากันหนักมขอดีเกิดขึ้นแล้ว เพราะ
ฉะนั้นข้าพเจ้าขอทำประโยชน์ประนอมว่า ถ้าเอาไว้จะเสียหายอย่างไรบ้าง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการการ กล่าว ว่า ปัญหาเรา
ไปกันหลายแห่งหลายมุม คณะกรรมการโดยเฉพะอย่างยิ่งข้าพ-
เจ้า ขอคงไว้ตามร่างรัฐบาลทั้งหมดทุกตัวอักษร

ทำการแทนประธานสภา กล่าว ว่า เป็นอันว่า๒บรรทัดแรก
เป็นไปตามร่างของรัฐบาล

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการการ กล่าว ว่า ทั้งหมดอนุ
มาตราที่เดียว

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว
ว่า เมื่อกรรมาธิการกล่าวถึงว่าทุกตัวอักษรแล้ว ประเดี๋ยวจะไป
เด่นเอาคำว่า “คู่สมรส” เข้า เราเคยเปลี่ยนเป็น “สามีภรรยา” แล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า เห็นจะไม่มีปัญหาแล้ว
ถ้ากรรมาธิการกล่าว ว่า ทุกตัวอักษรให้เป็นไปตามร่างของรัฐบาล
แล้วก็เห็นจะไม่มีใครคัดค้าน

ขุนวรดิษฐ์ครุฑเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว ว่า
ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าคัดค้าน ก็ต่อทุกตัวอักษร เว้นแต่ “คู่สมรส”
เปลี่ยนเป็น “สามีภรรยา” แล้วนอกนั้นเป็นไปตามนั้น

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าว ว่า
ข้าพเจ้าขอให้คณะกรรมาธิการจะเพาะอย่างนี้ผู้ ที่อภิปรายเมื่อก่อน
ขอให้ทำใจเย็น ๆ ดักหน่อยเถอะ ที่ท่านพูดเมื่อีกว่า กรรมาธิการ
จะเพาะอย่างนี้ตัวของท่านนั้น ท่านเสนอในนามของคณะของท่าน
หรือจะเพาะตัวของท่าน และขอให้อภิปรายต่อไปว่าจะเอาอย่างไรด้วย

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมาธิการ กล่าว ว่า คณะกรรมา
ธิการ ทุกตัวอักษร

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า บัดนี้มีผู้ขอให้ เป็นไปตาม
ร่างเดิมของรัฐบาล และมีสมาชิกแปรญัตติขอให้เปลี่ยน “คู่สมรส”
เป็น “สามีภรรยา” ข้าพเจ้าจะให้ลงมติก่อนว่าจะเอาตามร่างของรัฐ
บาลหรือจะให้ เป็นไปอย่างอื่น จะได้หมกปัญหา

นายแชนด์วิชญ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่
ข้าพเจ้าสงสัยเหลือเกินว่าที่คณะกรรมการมาต้อนเด็กข้อความซึ่ง
กรรมการได้แก้ไขไปแล้ว ความจริงน่าจะตายอย่างย้งในถ้อยคำ
บางคำ แต่เป็นเหตุเด็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งความจริงมาตรฐานก็ได้เสียเงิน
ไปไม่ใช่ร้อย แต่หากมีสมาชิกบางคนท้วงความเห็นของกรรมการ
เป็นบางคำ แล้วกรรมการมาเป็นเสียเช่นนี้ข้าพเจ้าก็สงสัย.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ขอโทษ ๆ ก็เมื่อกรรมมา
ธิการยื่นขึ้นเป็น ๒ ครั้งแล้วว่ให้เป็นไปตามร่างเดิม ขอให้ถกกันใน
ปัญหาเรื่องนั้นว่จะเอาอย่างไร ส่วนความเจตนาความน้อยใจอะไร
นั้นข้าพเจ้าเห็นว่าไม่น่าจะมากถ้วเลย ท่านก็ได้ยื่น ๒ ครั้งแล้วว่ให้
เป็นไปตามร่างเดิม

นายแชนด์วิชญ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่
ที่ข้าพเจ้าพูดนั้นคือสงสัยอย่างนี้ เมื่อถูกพุดมาถึงคำว่ “ถึงที่สุด”
คำเดียว หากให้ไปเป็นไปตามร่างเดิมทั้งหมดไม่ ขอให้ท่านประธานฯ
ทำความตกลงว่จะเอาอย่างไรแน่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ตกถงว่เมื่อได้อภิปราย
กันไปแล้ว กรรมการได้ขอให้เอาตามร่างเดิมทั้งหมดทุกตัวอักษร
ในอนุมาตรา ๕ เป็นคำตกลงครั้งสุดท้าย เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นด้วย
หรือไม่ หรือว่จะเปลี่ยนแปลงคอนไหน

นายแชนด์วิชญ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่

ข้าพเจ้าสงสัย ขอเรียนเอาไว้เป็นแบบอย่างซึ่งไม่เคยเห็นในสภาฯ นี้
 เลย เราคงกรรมการไปแล้วกรรมการแก้ไขมา แต่มีข้อความ
 บางตอนบางคำ น่าเสียตาย และควรคงไว้ เมื่อมาถนอเสียเช่นนี้
 ซึ่งเป็นผู้แทนของสภาฯ ได้มอบหมายไปแล้ว และสมาชิกยังเสียตาย
 ถ้อยคำซึ่งได้แก้ไข หากสมาชิกจะขอยืนยันว่าคงเอาไว้บางคำจะได้
 ใหม่ สงสัยจึงขอเรียนถาม

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวไว้ว่า ได้ คำไหนท่านต้องการ
 เอาไว้ก็ได้

นายเช วัจนลักษณะ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสิงห์บุรี กล่าวไว้
 ที่จริงตามความรู้สึกของข้าพเจ้าเองมีคำบางคำซึ่งข้าพเจ้าจะขอเรียนต่อ
 ไปนคือ "สามภรรยา" เช่นนั้นคงไว้ ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
 แล้วก็มีคำเหล่านี้ต่อไป เว้นไว้แต่ "วางเพลิง" ออก นอกจาก
 นั้นคงเป็นไปตามที่กรรมการได้แก้ไข ก็เป็นอันใช้ได้

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการ กล่าวไว้ว่า ตามระเบียบ
 การปรึกษาเมื่อคณะกรรมาธิการของตามร่างรัฐบาส แต่เมื่อไม่มี
 สมาชิกผู้ใดแปรญัตติ ห้ามสิทธิที่จะขอลงคำหนึ่งคำใดไว้ได้ ไม่
 จึงมีมติที่จะลงอยู่ว่าควรจะเอาตามร่างของกรรมาธิการที่แก้ไขทั้งหมด
 หรือจะเอาอย่างรัฐบาสทั้งหมดอย่างไรอย่างหนึ่งทั้งต้องอย่างนั้นเท่า
 นั้น หากแปรไปอย่างอื่นได้ ไม่ เป็นระเบียบการปรึกษาของสภาฯ

เมื่อสมาชิกทั้งหลายผู้เคร่งครัดคือข้อบังคับได้พิจารณาในที่นั้นแล้วก็
หากจะพูดอะไรมากมายนัก ขอเสนอให้ลงมติ

น.ค. หอวงข้าราชการอาสาสมัคร ร.น. รัฐมนตรี กล่าวว่ เพื่อ
ที่จะให้การงานของชาติได้ตั้งมั่นไปสู่ความประสงค์ ฉะนั้นในอนุ
มาตราห้าเจ้าขอประทานเสนอ ดังนี้ คือ ความขงใจกันอยู่ก็ว่ามีว่า
ในบรรดาสมาชิกมีความขงใจในเรื่องว่า ร่างซึ่งกรรมการทำมา
นี้มีการตั้งดี ฉะนั้นจึงมีความประสงค์อยากจะทำความชัดแจ้ง
กล่าวคือว่า ให้มีคำว่า " คำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก " คง
เป็นต้น ซึ่งทางฝ่ายกรรมการก็มีความประสงค์ว่า ถ้าสมาชิกคิด
ใจกันมากนั้นก็คงให้เป็นไปตามร่างเดิมของรัฐบาล แต่เดี๋ยวนี้มี
ปัญหาว่า " คู่สมรสฝ่ายหนึ่ง " ซึ่งในร่างเดิมของรัฐบาลมีอยู่ ส่วน
ในร่างใหม่นั้นมีว่า " ถ้ามีหรือภริยาต้องโทษจำคุก " ถ้าแม้ว่าจะแก้
ไปตามที่กรรมการเสนอแล้วก็ต้องปรากฏว่า " เมื่อคู่สมรสฝ่าย
หนึ่ง " ที่ในอนุมาตราอื่นๆที่ได้ผ่านมาแล้ว คำว่า " เมื่อคู่สมรส
ฝ่ายหนึ่ง " ได้เปลี่ยนเป็น " ถ้ามีหรือภริยา " เพราะฉะนั้นจะแก้
กลับไปตามร่างเดิมก็เป็นการที่ขัดกันเองในมาตราเดียวกัน แต่คนละ
อนุมาตรา ก็ไปขัดกันเอง เพราะฉะนั้นเพื่อเป็นการประนีประนอม
ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าควรจะยืนตามร่างเดิม และเพื่อให้เรื่อง
ตกลงกันได้ รัฐบาลขอแก้คำว่า " เมื่อคู่สมรสฝ่ายหนึ่ง " เป็น " ถ้ามี
หรือภริยา " แต่ขอถอนนั้งเดิม กับตอนท้ายที่ว่า " คู่สมรส " นี้
ก็ตัดออกอีก เห็นจะพอตกลงกันได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ข้อตกลงนั้นเห็นจะตกลงกันได้ แต่ครั้งนี้จะอ้างข้อบังคับว่าไม่ได้แปรญัตติแล้วมาแก้ข้อขัดแย้งกันก็จะไม่ยอมเท่านั้น ถ้าแม้ว่าตกลงแล้วก็ตกลงกันได้ ข้าพเจ้าไม่ขัดข้องหรือ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการกิจการ กล่าวว่า บางที่ท่านรัฐมนตรีผู้หนึ่งจะเข้าใจผิด คือในอนุมาตรา ๓ นั้นมีข้อความโยงกันคือวรรคแรกมีคำว่า “ถ้า” แล้ววรรคหลังก็มีคำว่า “ถ้า” คือที่แรกข้าพเจ้าเสนอให้เป็น “ถ้ามีหรือภริยา” แต่สภาฯ ก็ไม่ยอม เพราะฉะนั้นเมื่อมาในอนุมาตรา ๔ นี้ก็ควรจะให้ เป็น “คู่สมรส” อย่างเดียวกับอนุมาตรา ๓ คือเป็นอย่างนี้ เราโยกกันไปโยกกันมา มันถึงยังอยู่อย่างนี้

นายทองอยู่ ภูมพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าวว่า ถ้าหวั่นมาตราหน้าข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญอยู่มาก ความจริงข้าพเจ้าอยากจะเรียนความรู้ดีกว่า คณะกรรมการก็เป็นผู้แทนราษฎร ซึ่งแทนราษฎรอยู่ ผู้แทนราษฎรก็คือผู้แทนราษฎร ทั้งสองฝ่ายควรจะมี ความปรานีปรานอมกันอยู่เต็มขอ คำใดที่ไปเกิดความสงสัยแก่ประชาชนแล้ว ควรจะทำให้ชัดเจน เราทำงานเพื่อราษฎรดีกว่าทำงานทะเลาะกันเอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้าใคร่จะถามกรรมการเป็นครั้งที่ ๓ และครั้งสุดท้าย ว่าจะเอาอย่างไรกันแน่

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการ ก่อว่า คงตามร่าง
รัฐบาลทุกตัวอักษร

ทำการแทนประธานสภาฯ ก่อว่า เพราะฉะนั้นขออย่าได้อภิ-
ปรายในเรื่องนี้ต่อไป เป็นแต่ว่าในเรื่องนี้จะตกลงกันอย่างไร

นายพัก ณ สงขลา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ ก่อว่า
ข้าพเจ้ารู้ดีว่าอย่างไรก็ดี มาตรการจะเป็นมาตรการที่เหมาะสมไม่ได้
เพราะถึงจะแก้อย่างไรก็จะให้เรียบร้อยไม่ได้ เพราะถ้านักตั้งบรรพ
กอบบรรพเอง แม้ว่าเราจะได้ผ่านมาตรา ๑, ๒, ๓ มาแล้ว มาถึง
มาตรา ๔ เราเกิดสงสัยขึ้น ในที่สุดที่ประชุมนี้ได้ตกลงมอบให้คณะ
กรรมการ กลับไปพิจารณาใหม่ เพราะฉะนั้นในทำนองเดียวกัน
ข้าพเจ้าขอให้กรรมการรับเอากลับไปพิจารณาใหม่เพราะมาตรา

ทำการแทนประธานสภาฯ ก่อว่า ทั้งมาตรการนั้นเห็นจะไม่ได้
หรือก็ได้ถึงมติกันไปแล้วว่ามันไป อนุมาตราอื่นเห็นจะได้

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร ก่อว่า
มีสมาชิกได้เคยเรียนแล้วว่า การพิจารณาในวาระที่ ๒ เราพิจารณา
เป็นมาตรา นี้ยังไม่ผ่านมาตราไป เพื่อจะให้เรียบร้อยข้าพเจ้าเห็น
ว่าทำคามที่สมาชิกว่าส่งร่างมอบให้กรรมการ แล้วเรามาปรอง-
คองกันให้เสร็จในเวลาอื่น แล้ววันนี้เราพิจารณามาตราอื่นต่อไปดีกว่า
นี้เวลาว่างไปชั่ว โมงกว่าแต่ยังไม่เห็นเคลื่อนที่ได้เลย เพื่อรักษาเวลา
และรีบบังคับ ขอให้ทำอย่างนี้ดีกว่า เพื่อความสำเร็

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่าเป็นอันว่าส่งให้กรรมาธิการพิจารณา คราวหน้าจะตั้งต้นด้วยมาตรา ๓ ใหม่ทั้งมาตรา ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ขุนวรดิษฐ์ครุณเดทย ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่ามีมาตราแรก คือจะให้พิจารณาเป็นข้อๆ ในมาตราที่ใด ที่ผ่านแล้วก็ เป็นอันว่าแล้วไป ฉะเพาะในอนุมาตรา ๕ ที่จริงมีสมาชิกท้องถิ่น....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีข้อให้คิด ข้อบังคับมีอย่างนี้ “ข้อ ๓๓ ในการพิจารณาวาระที่ ๒ ให้ปรึกษาเรียงลำดับมาตรา ฉะเพาะมาตราที่มีคำแปรญัตติหรือมีการแก้ไขเท่านั้น เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น” นี้ไม่ได้พูดถึงว่าอนุมาตรา ที่เราแบ่งออกเป็นอนุมาตราเพื่อการระดมความเห็นเอง มีคำสำหรับมาตราที่ยังไม่ได้ผ่านไป แต่ที่ประชุมลงมติให้ส่งไปให้กรรมาธิการ ปัญหาอยู่ที่ว่าผู้ใดจะชักข้อหรือไม่ในการที่จะมอบให้กรรมาธิการไปพิจารณาคือไป

ขุนวรดิษฐ์ครุณเดทย ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่ามีข้าพเจ้าชักข้อ เพราะเหตุว่าในเรื่องนี้ ที่จริงผู้ทักท้องถิ่น ทักด้วยเหตุผล แต่กรรมาธิการนี้เห็นว่าถ้าจะไม่ระดมและด้วยเหตุประการใดก็ไม่ทราบ เพราะฉะนั้นขอให้คงเดิมเดี๋ยวก่อน และมาตรา ๕ ไม่มีใครแปรญัตติสักคน เพราะฉะนั้นเป็นอันว่าเราจะต้องคงเดิมเท่านั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามีท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะต้องมาตรา ๓๕๐.๓ นี้ไปให้กรรมาธิการพิจารณา โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกมือ ๒๗ นาย
ทำการแทน ประธานสภาฯ กล่าวว่ ท่านผู้ใดไม่เห็นด้วย
โปรดยกมือขึ้น
มีสมาชิกมือ ๑๗ นาย เป็นอันว่าส่งมาตราให้กรรมาธิการ
พิจารณา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ มาตรา ๓๕๐๒
ขุนเสนาบดีดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ ข้าพเจ้า
ยังสงสัยอยู่ว่าการส่งขึ้นไปจะมีกำหนดให้แปรญัตติหรือไม่ในมาตรา
* ถ้าไม่มีก็เป็นอันว่าจะเป็นการเสียผล เพื่อหายความข้องใจในการ
แปรญัตติได้ ฉะเพาะมาตราจะดีกว่า ท่านประธานฯ จะเห็นประการ
ใดแล้วแต่ที่ประชุม

นายสรอย ฌด้าปาง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด้าปาง กล่าวว่ ที่
ให้กรรมาธิการไปแก้นั้น จะแก้ว่กระไร เราก็พูดกันถึงที่สุดแล้ว
กรรมาธิการก็เห็นตามความเห็นของท่านแล้วว่จะเอาอย่างไร

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ อาจจะไปปรองคอง ทำ
ความปรานีประนอมกัน

นายไต้ ปาณิกบุตร กรรมาธิการ กล่าวว่ เพื่อให้สิ้นความ
ข้องใจ ท่านสมาชิกที่สนใจโปรดมาตกลงกับกรรมาธิการ ข้าพเจ้า
เชื่อว่จะทำให้งานดีขึ้น ขอเชิญท่านผู้ที่สนใจมาร่วมกันเขียนเอาให้
ถูกใจ

ขุนวรดิษฐ์ภูวนเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่
ถ้อย่างนั้น ขอให้ท่านประธานฯ ตกลง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ไม่ใช่เวลานี้ ต้องเป็น
เวลาอื่น เราจะได้พิจารณามาตราอื่นต่อไป มาตรา ๑๕๐๒

ขุนเสนาบดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ ข้าพเจ้า
ยังข้องใจถึงข้อปฏิบัติการ ตามที่ประธานฯ อนุญาตให้ผู้สนใจไปตก
ลงกันนั้น กรรมการจะมีหนังสือแจ้งให้ทราบได้หรือไม่ว่าใครสงสัย
บ้าง ข้าพเจ้าคนหนึ่งยังคิดใจอยู่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เมื่อเลิกประชุมแล้ว ก็
ไปพบกรรมการแล้วกันตกัน เมื่อไร ประชุมที่ไหน ข้าพเจ้าเห็นว่า
กรรมการก็คงยินดี เพราะทำงานเพื่อชาติ

นายทองอยู่ พุ่มพุ่ม ผู้แทนราษฎร จังหวัดชลบุรี กล่าวว่
ขอให้ปรึกษาในข้อต่อไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ก็แน่นอนละ ข้าพเจ้าจะ
ให้ปรึกษาต่อไป มาตรา ๑๕๐๒

ขุน อินทรภักดี ผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบูรณ์ กล่าวว่
มาตรา ๑๕๐๒ นี้ เกี่ยวพันกับมาตรา ๑๕๐๓ ที่ มอบ ให้กรรมการ ไป
พิจารณา คงมีในอนุมาตรา ๕ นั้น พ้องหยาได้ เนื่องจากข้อความ
เกี่ยวพันกันอยู่ เมื่อมาตรา ๑๕๐๓ ยังพิจารณาไม่ได้แล้ว มาตรา
๑๕๐๒ ก็พิจารณาไม่ได้ ข้าพเจ้าจึงขอให้พิจารณามาตรา ๑๕๐๓ ก่อน
ไปก่อน

นายกิมเต็ง สิบจุเสก นายสรอย ฌด่าป่าง รับรอง
ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่ามีสมาชิกขอให้ผ่านมาตรา
๓๕๐๒ จนกว่าจะได้พิจารณามาตรา ๓๕๐๓ เดิร้จ้แล้ว ไม่มีผู้ใด
คัดค้าน

นายสรอย ฌด่าป่าง ผู้แทนราษฎรจังหวัดด่าป่าง กล่าวว่ามี
ขอให้กรรมการไปพิจารณารวมกับ มาตรา ๓๕๐๓ เพราะอ้างรวม
กันอยู่

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่ามีสมาชิกมีความประสงค์
ขอเสนอมาตรา ๓๕๐๒ ให้กรรมการไปพิจารณารวมกับมาตรา
๓๕๐๓ ด้วย ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าจะได้อธิบายที่ประชุม
มาตรา ๓๕๐๓

ขุนเด่นชาติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวว่ามี
ยังมีความข้องใจในวรรคแรกที่ว่า “ถ้าสามีภริยาหย่ากันเอง ความ
ตกลงว่าฝ่ายใดจะปกครองบุตรคนไหน ให้ทำเป็นหนังสือ ถ้ามิได้
ตกลงไว้เช่นนั้น ให้บิดาเป็นผู้ปกครอง” แต่ก็ข้าพเจ้าอยากจะเติม
ให้ได้ความว่า “ถ้ามิได้ตกลงเป็นหนังสือ” เช่นนั้นกรรมการจะ
เห็นเป็นอย่างไร

นายมงคล รัตนวิจิตร กรรมการ กล่าวว่ามี ถ้าตกลงอย่าง
นั้นจะเข้ากัน

ขุนวรดิษฐ์ ตรีคุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าวว่ามี
ท่านกรรมการว่าคงนั้นชอบแล้ว เพราะฉะนั้นขอให้ผ่านไป

ทำกาารแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า มาตรา ๓๕๐๓ ทวิ
 นายแะ อัจฉนัถษณั้ ผู้แทนราษฎร จ้งหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่่า
 คำทษาพเจ้าเรียนค่อไปนั้มีเด็กนอຍ ขอเรียนค่อท่านประธานว่่า ใช้
 คำว่่า “ ทวิ ” นั้แหละ ถ้าหากว่่าเราจะใช้ เป็นว่่า ในมาตราก่อนนั้
 อย่างหนึ่่ง เราไม่ได้ว่่ามาตรา ๓๕๐๓ เพราะไปซ้ำกับคำว่่า “ ทวิ ”
 และอีกค่อนหนึ่่ง ค่อนท้ยที่มาก็เป็นอย่่างใหม่ แก่จาก “ ความ
 ผาสุก ” เป็น “ อนามัຍ ” แทน

นายมงคต รัตนวิจิตร กรรมาธิการ กล่าวว่่า โดยเพ่งเดีง
 ถึงอนามัຍ ร่างเดิมว่่า ก็เพ่งเดีงถึงอนามัຍด้วย ๒ ชั้อนกรรมาธิการ
 ไม่ขัดข้อง มาตรา ๓๕๐๓ ทวิ นั้ เป็นวิธิร่างอย่่างที่ไค้เคยพคแต่้ว
 เมื่อกันก่อนพคกันเรียนบร้อยแต่้ว สำหรับวิธิปรับเตชมาตรานั้เราไม่
 เดียง เพราะเป็นวิธิร่าง ล่วงจะไค้ มาตราก่อนนั้ กรรมาธิการ
 อยากจะไค้ให้ชัด

ทำกาาร แทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เรื่อง ความผาสุก และ
 อนามัຍ ไปรคอธิปราย

นายมงคต รัตนวิจิตร กรรมาธิการ กล่าวว่่า “ ความผาสุก ”
 กับ “ อนามัຍ ” นั้ ไค้พคกันมามากแต่้ว ในที่สุด “ อนามัຍ ”
 ก็นความมากกว่า “ ความผาสุก ” ความผาสุกนั้ก็เกี่ยวข้องกับอนามัຍ

นายแะ อัจฉนัถษณั้ ผู้แทนราษฎร จ้งหวัดสิงห์บุรี กล่าวว่่า

ที่ข้าพเจ้าทวงเช่นนกเพราะชดกับคำพูดของคนธรรมดา แท้จริงจะใช้
คำพิเศษในภาษากฎหมายแล้ว ก็จะลงไป ถ้าใช้คำว่า “ ผาสุก ”
ในสมัยนั้นไปแล้ว ข้าพเจ้าก็ไม่คัดค้าน

นายสนธิ เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่า หมายความว่ามาตรา ๑๕๐๓ ทวิ จะแก้เป็นมาตรา ๑๕๐๔ หรือไม่
ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ยังไม่แน่ เรื่องร่างขึ้น
ใหม่จะเป็นมาตรา ๑๕๐๔ หรือมาตรา ๑๕๐๕ ก็ได้

นายสนธิ เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าสงสัยว่า “ ผดประโยชน์ ” ที่แก้เป็น “ ประโยชน์ ”
นั้น คำว่า “ ผดประโยชน์ ” กับ “ ประโยชน์ ” ต่างกันอย่างไร
ข้าพเจ้าอยากจะทราบว่าเหตุใดกรรมการแก้ไขเช่นนั้น

นายมงคล รัตนวิจิตร กรรมการ กล่าวว่่า คำว่า “ ผด
ประโยชน์ ” หมายถึงทรัพย์สินมากกว่า และ “ ประโยชน์ ” นั้น
หมายความว่าถึงสมบัติมากกว่า อีกประการหนึ่งอนามัยกับความผาสุก
เช่นคนที่มีความผาสุกแล้ว แต่อาจจะตีผิดโดยไม่ต้องมีอนามัยก็ได้

นายสนธิ เจริญรัฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว
ว่า ที่จริงเป็นคำเล็กน้อย อยากจะขอเปลี่ยนว่าที่ท่านกรรมการว่า
ผดประโยชน์เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นถูกแล้ว ที่นี้จะไปบอกว่่าเกี่ยวกับ
อนามัยนั้นก็ไม่ถูก ร่างเดิมของรัฐบาลนั้นต้องการ หมายถึง ผด
ประโยชน์

นายมงคล รัตนวิจิตร กรรมการ ก่อว่า เรืองนึ่งเค็ว
ดว้การปกครองบุตร ไม่ใช่เป็นผลประโยชน์เค็วกับทรัพย์อย่าง
เค็ว เพราะฉะนั้นกรรมการได้ไปนึ่งเป็นค่าง้าง

นายเนย สุจีมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี ก่อว่า
ข้าพเจ้ายังคงรักข้อความที่รัฐบาลได้เขียนไว้ในบรรทัดที่ ๕ แห่ง
มาตรา ๓๕๐๓ ทวี ว่า “โดยเพ่งเต็งถึงความผาดุก...” แต่ก็คณะ
กรรมการมาช้ค้อออกเค็ว “อนามัย” แปลตามศัพท์ว่าปราศจาก
โรคเท่านั้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าไม่รักค่าง้าง รักค่าง้าง “ผาดุก”
อาจจะม่โรค แต่ไม่อาจจะอยู่ดว้กันก็ได้ เพราะอนามัยหมายความว่าปราศจากโรค
เพราะฉะนั้นร่างของรัฐบาลดัดเค็ว ข้าพเจ้าขอเค็ว
ให้คงไว้ตามร่างเค็มของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งโรคและม่มีโรคดว้

นายมงคล รัตนวิจิตร กรรมการ ก่อว่า มาตรา นึ่งเค็ว
กับการปกครองบุตร ไม่ใช่เค็วกับด้ามี่กรียา เพราะฉะนั้นค่าง้าง
“อนามัย” ก่อว่าค่าง้าง “ผาดุก” ดังที่ดว้เรียนให้ที่ประชุม
ทราบดว้

นายเนย สุจีมา ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี ก่อว่า
ถูกดว้ การที่เค็วกับการปกครองบุตร และม่ควรจะดว้ลงไปว่า
อนามัย เพราะอนามัยหมายความว่าปราศจากโรคเท่านั้น แต่ท้เมื่อ
ม่โรคปกครองบุตรจะว่าอะไร

ขุนวรดิษฐ์กรุณเจทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย ก่อว่า

ข้าพเจ้าขอรับรองคำของท่านสมาชิกผู้นั้น คำว่า ผาสุก กับ อนามิย์
 แปลความต่างกัน “อนามิย์” แปลว่าความปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ
 แต่ “ผาสุก” ก็ย่อมกินถึงอนามิย์ด้วยกัน แต่กินความอย่างอื่นอีก
 เช่นว่าผู้ปกครองเลี้ยงบุตรโดยให้หนึ่งห่มไม่สวมควร เช่นหุงผ้าขาดกระรุ่ง
 กระรุ่งเป็นต้น และมีเสื้อได้ก็ไม่สวมประกอบ เช่นนี้ก็เรียกว่าขาดความ
 ผาสุกได้เหมือนกัน เหตุฉะนั้นแท้จริงข้าพเจ้าคิดว่าร่างเดิมคงจะหมาย
 ถึงอนามิย์และความผาสุก ความผาสุกนั้นแท้จริงมุ่งหมายต่างหาก
 ที่เราเรียกว่ากินอิมม่อนหลับ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า “ความ
 ผาสุก” นั้นคงไว้จะดีกว่า “อนามิย์” หมายความว่าปราศจาก
 โรคโดยฉะเพาะ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ กรรมการ ก่อว่า มีสมาชิก
 มาประชุม ๕๒ นาย และเดี๋ยวนี้สมาชิกก็ไปเสียบ้างแล้ว จึงไม่เป็น
 องค์ประชุม ข้าพเจ้าขอเสนอให้ปิดประชุม

ทำการแทนประธานสภาฯ ก่อว่า เมื่อก็มีสมาชิกมาประชุม
 มากกว่า ๕๒ นาย แต่ทั้งนี้ขอให้เจ้าหน้าที่นับ (เมื่อเจ้าหน้าที่ทำการ
 นับจำนวนสมาชิกเสร็จแล้ว ประธานฯ ก่อว่าต่อไปว่า) บัดนี้มี
 สมาชิกเพียง ๕๙ คน ไม่เป็นองค์ประชุม เด็กประชุม

เด็กประชุมเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา

หลวงพิพัฒพลกาย
เลี่ยมัด หงสประกาศ
หลวงนรินทร์ ฯ
จ้ง จริงจิตร
เจือ ศรีขำภัย
พระไพศาลเวชกรรม
กิมเส็ง สิ้นธุเสก
เลียง ไชยกาล
นายสวัสดิ์ ยูวะเวส

ตรวจแล้ว ๒๓/๕/๗๘

พ.อ. ประจันบ้างนีก
รองประธานคนที่ ๒ (ลงนามแทน)

นายปพาพ บุญ-หลง
ประเสริฐ บัณฑิตสุนทร
บุญช่วย สุนทรสมบัติ
ถิน จุฑะรพ
วิจิน สัจจะเวท
อำพัน อัมรานนท์
เลียงฮือ ศรีสุชาติ
ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
ผู้ตรวจงานการประชุม

คหกรรมบดี
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร